

לפני 25 שנה

נחום פטלמך, שזכה באחד שבוע לקבל את נביע המדינה בכרונת ובכסף נישואים מרובים.
בשער הגיליון: שער ציפונקי, שבמרכז הגמנית.

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הכיח כתבת-ענק תחת הכותרת "אליאשווילי" ובה סיפור של מוכן הש"ב, שחדר למחנות הימנית שבצ'כיה את רצח קסטנר. במרכז "איש מופת" הובא סיפור של אמה ז'לדק, שמייעה בכיסום מדיניות הסיקור לעוררים. פרק נוסף במידת, "פרשת כרמל פילמי", המזכיר בחשיפת רשת של נפלים, ששקפו בציד כסף ונערות במסווה של מיכונגי כד. במידת הספורט, תחת הכותרת, "כיצד זכיתי בנביע וכאשה" ספר על כוכב הכדורסל

"העולם הזה" 10300 תאריך: 10.7.1957

חוק, חוקה ומישפם * ראשית סופו של ירח הדבש

הצדפתי * יצחק רפאל והכובע * בגין ובוכן של דם

העם

העזרה האחרונה הדקה

המוסד שעמד השבוע במרכז החיים של ישראל היה בית המישפם. לא חברי-הכנסת, שאיש לא התעניין בוויכוחי-הסרק שלהם; לא האלופים, שפרשו ממרכז הבימה מאז מיבצע סיני; כי אם שופטים שקטים, כסופי-ישיר, עטופים גלימות שחורות, ריתקו אל עצמם את תשומת-הלב הלא-רמית.

שתי שלישיות של שופטים עסקו בתל-אביב במישפטי המחחרת, שהטילו אור חיור על פינה אחת של חייה-הארץ. שני שה אחרים, במדי זה"ל, ישבו בירושלים מול נאשמי הטבח בכפר-אקסם. שלישיה שלישית השלימה את דיוניה הסודיים, העומדים הוליד בעוד ימים מעטים, פסק-דין שיהדהד בארץ — פסק-הדין במישפט עמוס בן-גוריון.

אם יכלו השופטים למלא תפקיד כה מרכזי בחייה-המדינה, הרי יש לוקוף זאת במידה מרעת על חשבון הטובים שבין לובשי-הגלימות, העומדים מדי יום נגד גלי ההתנוונות הגואים בשאר שטחיה-הציבורי, והמאיימים להציף גם שטח זה.

נשק החגליות. מעטים בארץ מערי-כים את מלוא קושי התפקיד הזה. המוטל על צמרת השיפוט בארץ. כי שום חומה טבעית אינה מגינה על טוהר השיפוט בישראל, זולת שיכבה דקה של הגינות אישית, אותה הריש השופט הבריטי ל"שופט ישראל. כי אמצעי-הכוח הנתון גים בידי השופט הם קלושים ביותר.

בארצות רבות עומד השיפוט מעל ל-חוק. בארצות-הברית, למשל, הוא כפוף לחוקה מקודשת, המשחרת אותו ממרות הנשיא והקונגרס כאחד. בית-המישפט העליון יכול לפסול כל חוק של הכנסת.

הכטריוט

אחד נכה-מילחמה עם יד אחת, רגל אחת ועין אחת ישב בבית-קפה ועיין בזורנל אמריקאי. היו שם צילומי זועה מקוריאה, הודו-סין, הונגריה וכל כניי מקומות. "תפתח איה סקופ עיתונאי", אמר לי בחירת קודש.

הסתכלתי בהערצה על הצילומים הי-טריים של גוויות כרותות-ראש, הערצתי את עוז הלב של העיתונאים ההצלמים. "מנוולים כאלה, נאצים. איך הם מתנ-הגים כך עם כן אנוש!" אמר האיש והצביע על אחד שהזה תלוי בתליו רשתי נשים ירפו עליו. התפלאתי מדוע האיש מסתכל בעיתון, עד שעלה בדעתי שאולי הוא עני ואין לו כסף לקנות ראי. צריף לעשות מהסכה כדי שלכל אחד יהיה כסף לקנות ראי ולראות את עצמו.

כל צו של הנשיא, כשהוא נשמע רק ל-חוקה ולמצפוניו. זהו נשק אדיר, וצפון בו הכוח לחולל מהפיכות.

בישראל אין זכות כזאת. השופט כפוף לחוק-הכנסת. פוליטיקאים זרזים דאגו לכך שגם עתה, תשע שנים אחרי קום המ-דינה, אין בה אף זכר לחוקה מחייבת. אם יחליטו מחר בבוקר 61 חברי-הכנסת

שופטיה. אולם עליה לזכור כי ניצחון החוק אינו דבר חד-פעמי. זהו הישג שיש לכבושו בכל יום מחדש.

יחסי חוק

נדוניה בלי זשואף

קשה לרקוד על שתי התונות — אפילו בדיפלומטיה. ברגע שישראל השתלבה ב"חודש שעבר במישפחתו של הדוד סם, שוב נתקרה יחסה של מאריאן הצרפתית, חמת-ממוג.

לא רק ליבו הרחב מדי של החתן הישראלי גרם להצטננות זו. מאריאן היא יצור בלתי-רומאנטי. מטיבעה, היא מחפ-שת תכלית. ברגע שנכשל ירח-הדבש על גדות הסואף, ירד בהרבה ערכו של השי-דוך הישראלי בעיניה.

אמנם, כדאי לה להחזיק גם בעתיד את השידוך הזה במקרר, כדי ללחוץ על מצריים שלא תיתן סיוע רב מדי למור-דים באלג'יריה. אולם הצורך להתפייס

כי כל שוטר בישראל זכאי להרוג כל אזר רח ברחוב ללא ציון נימוק, יהיה בית-המישפט חייב להיכנע לחוק זה, לשפוט אצנים המתנגדים לכך.

חומת-המגן. אם בכל זאת עומדת השורה השחורה הדקה של לובשי-הגלי-מות כחומת-מגן, ואם נראו עד כה רק סדקים קטנים ומעטים בחומה זו, הרי זה מפני שמרחה מעל לשולחנותיהם אידיאל ברור ומגובש: האידיאל של מדינת-החוק. הוא ניתן לעולם על-ידי הגאון הרומאי, והוא משמש מאז כמדד לכריאותה של כל חברה תרבותית.

דווקא השבוע, כאשר היו כל מעצמות העולם נתונות במשברים מהפכניים עמו-קים, היה היחס לחוק קנה-מידה לטיב ה-תהליך. באמריקה הלך החוק בראש — תישעה שופטים פתחו לברדם ובכוח עצמם דף חדש בהיסטוריה של אומתם. בברי-ת המועצות לא שיחק החוק תפקיד כלשהו בתהליך, שהיה כולו מאבק של כוח, אך בכל זאת מצאו המנצחים לנחוק להאשים את יריביהם כשותפים לפשע הגדול של חיטול החוקיות הסוציאליסטית. להבטיח את האדרת החוק בעתיד, ישראל הקטנה יכולה להתגאות בחברת האומות בטיב

צייד החזירים

תמונה מראה את ההתנגשות הראשונה בין צייד החזיר בתל-אביב ובין מוכריו. אחרי שמועצת עיריית תל-אביב החליטה על איסור גידול החזיר בתחומיה, יצאו פקחי העירייה לציד, כאשר הם מצויידים ברשימות מוכנות מראש. הפרט הפיקנטי בכל הפרשה: בין ארבעת השוטרים שגוייסו למילחמת-הקודש, נמנה גם הסמל עבוד, נוצרי יליד העיר צרת.

עם מצריים ועם העולם הערבי תפס את המקום הראשון.

אהבה במחשך. בניגוד לישראלים, שהתייחסו לצרפת כמו מאהב בשעת אה-בתו הראשונה, ניגשה המאהבת הצרפ-תית להסדיר את היחסים ביתר הגיון. בקשתה, לפני שבוע: לצמצם את גילויי האהבה הגלויים הסריהתכלית, כגון ביי-קורים הדדיים רעשניים, הכרות והפג-נות, כולל מישלוח אוניית-מיבחן. תחת זאת, ביקשה, יהיו נא היחסים אינטי-מיים ותכליתיים — היינו, יתנהלו נא ביי-חורי-אדורים, רחוק מעיני הבריות הול-כות-הרכיל.

כדי להראות שאין כאן שום פגיעה מכוונת, הודיעה צרפת השבוע כי תיתן לישראל מילואה בסך 45 מיליון דולר, ביי-עקר בצורת שיתוף צרפתי בעסקות-פיתוח ישראליות. גם הצעה זו לא היתה רומאנטית, לא נבעה מרגישי הלב החם: לצרפת, שקיסרותה הצטמצמה מאוד, פשוט חסר מוצא להו, והיא שמחה לקנות לה אחיזה כלכלית בפינה זו של המרחב.

קור-הלב של המאהבת הנערצת עורר רוגז בכמה חוגים ישראלים. אולם בעלי התבונה הבינו שהדבר טבעי ורצוי: ה-חיים של זוג אינם יכולים להיות ירח-דבש אינסופי.

אנשים

● אינעיומת בלתי-צפויה ציפתה ל-"ח"כ הפועל המזרחי יצחק רפאל, שעה שישב בגילוי-ראש באולם ימק"א בירוש-לים, בעת הופעתם של צמד הקומיקאים האידיים דו'יגאן ושומאכר, תלמידי-ישי-בה, שישב באולם, ניגש אל הח"כ חסרי-הכיספה ואמר לו: "אדוני! כאן לא פאי-ריס! שם אתה יכול לשבת בקברטים, אך אם רצונך לשבת כאן בגילוי-ראש ולהעליב אנשים דתיים בפומבי, תפסיק לזאום על הדת בכנסת! אתה מבייש אותי!" אחר-כך סירב הצעיר לזוז ממקו-מו של רפאל, גרם לכך שהתעניינות הק-הל גדדה מן הבימה (שעליה הציגו אותה שעה סאטירה על השליחים לחוק-לארץ) אל הסאטירה החיה באולם. רפאל, שרצה לקום ולעזוב את האולם מרוב בושה, נשאר לבסוף אחרי שאשתו שמה על רא-שו את מגבעתו, נשאר בלתי מרוצה רק הצופה שישב מאחורי גבו של רפאל: "הוא הסתיר לי את כל ההצגה."

● שר-האוצר לוי אשכול בספרו על מסעו האחרון בארצות-הברית: "גהגתי בשיטה של יהודי בעיירה הגליציאית שיצא ליריד הסתובב בו, תוך כדי מי-שוש הסחורה בכל עגלה."

● ח"כ חרות מנחם בנין, בדיון על המיפעלים הכלכליים של מיפלגתו: "אני מוכן ללכת למען המולדת בבוח של דם, אף על פי שאני שונא שפיכות דמים, אבל אני מוכן ללכת בבוח של עיסקות כל-כליות."

● שרת-החוק גולדה מאיר על סגל מישרדה: "יש בשירות החוק כלי-כך הר-בה אנשים, שהייתי רוצה כבר לראות אותם בחוק."

● העיתונאי נתן דוביץ במסיבת-עיתונאים: "השאלה היחידה הנשמעת ביי-מסיבת-עיתונאים ישראלית אופיינית היא: תה או קפה?"